

Staráme se o zeleň Prahy 1

Vříjnové Jedničky jsme přinesli nekrolog malostranského patriota Jindřicha Pavliše, jehož firma Vojanovy sady se stará o většinu parků a zahrad v Praze 1. Jindřich Pavliš starší byl známou a váženou malostranskou postavou. Jeho jméno bylo a vždy bude v dobrém spojení se zelení na území Prahy 1. Po 30 letech práce, kterou zde odvedl, 7. prosince 2011 nešťastnou náhodou navždy odešel z tohoto světa. Firma Vojanovy sady, kterou založil, však v jeho díle pokračuje. Jak to dřív chodilo za starých časů, po otci převzal odpovědnost za rodinnou firmu jeho syn Doc. Dr. Ing. Jindřich Pavliš mladší, se kterým jsme se sešli ke krátkému rozhovoru.

**ROZHOVOR
ČTĚTE NA STR. 3**

Zleva: Filip Kletvík, Zdeněk Reichl, Antonín Horáček, Stanislava Doubková, Jiří Kotlas, Jindřich Pavliš, Dana Hartmannová, Pavla Veselá, Radek Jánoš, Milan Smetana, Jarošlav Veselý, Jiří Malec, Jan Horák

Staráme se o zeleň Prahy I

POKRAČOVÁNÍ ZE STR. 1

Pane Pavliši, můžete přiblížit, jak jste se k práci ve Vojanových sadech dostal?

Ve Vojanových sadech jsem byl poprvé v roce 1980 na brigádě, když mi bylo 14 let. V té době můj táta pracoval pro Sady, lesy, zahradnictví a mimo jiné tu měl i pár koní. Mimo to, že se staral o zeleň, taky jako syn živnostníka–puškaře z Jindřichova Hradce zlobil. Zaměstnával disidenty a pořádal různé akce proti tehdejšímu režimu jako například Vítání jara. Byla to taková reminiscence roku 1968, bylo zde spousta herců, muzikantů (např. pan Suchý ze Semaforu), takže mě k této práci váže nejen zájem o zeleň, ale pouto se vytvořilo také díky těmto vzpomínkám. Táta bojoval proti režimu pořádáním akcí, které spojovaly podobně smýšlející lidi z Malé Strany. Tehdy jsem pracoval na Petříně, sekal trávu, hrabal seno i sbíral ovoce. V nynější nářadovně pak vždy bývaly věže hrušek a jablek, ze kterých se pak páčil Strahovský Calvados. Tento speciální Calvados měl i své logo. Do současné obnovy projektu pálenek z Petřína se s tátou zapojili Filip Dvořák a Michal Valenta.

Nevíte k projektu s pálenkou něco bližšího?

Nově se jmenuje Petřínská pálenka a víze je, myslím, taková, že by se měla podávat v rámci Malostranského candrbálu, Čarodějnic, Masopustu a prodávat v Malostranské Besedě. S jistotou vím, že je schválena ochranná známka. Tyto kroky jdou však mimo mě. Co se týká ovoce na Petříně, tam ani není problém s tím jej posbírat, ale spíše jej ochrání před sběrem dřívce, než je ovoce zralé a vhodné na pálení.

Ovoce, které uzraje na volně přístupných stromech Petřína i jinde, je možné sbírat, bez toho aniž by člověk porušoval nějakou vyhlášku města?

Vrch Petřína je zahrada celopražského významu. A co se týká lesů, na které lze pohlížet podobně jako na tuto zahradu, tak tam se ctí tradice od první republiky. Do lesa v ČR je volný přístup a tak je možné volně sbírat vše, co je v lese k dispozici, tedy borůvky, maliny, hříby apod. Podle mě by tento úzus měl platit podobně. Tedy samozřejmě pokud tuto aktivitu někdo nedělá pro komerční účely, pak je nutné povolení.

Vraťme se od pálenky k Vaší genezi práce pro Vojanovy sady.

Jak se akademická sféra prolíná s Vaší prací teď a tady?

To bych se vrátil zase ke své rodině. Táta zde strávil 30 let svého života. Jsem lesník, stejně jako byl on. Pokud se lesníci začínou starat o nějaký kus lesa, či zeleně, jsou mu věrní. U nás se to bude pravděpodobně předávat z pokolení na pokolení. Můj syn nyní maturuje na střední lesnické škole. Tedy když jsem od dětství viděl a vnímal, jak se můj otec staral o svěšený kus zeleně na Praze 1, tak i přesto, že já jsem se věnoval v rámci fakulty i pozdější praxe tropickému lesnictví, některé věci jsem dělal s tátou zde na Malé Straně již od dětství. Je to tak trochu rodinná záležitost. A nejen ta zeleň. Táta by byl jistě rád, kdyby viděl, že pokračuji v jeho práci i péči o jeho lidi, kteří jsou zde přes 30 let a jen díky němu. Neberu to tedy jako skok z akade-

Další zajímavou informaci jste již zmínil. Pojďme to trochu rozvést. Ve Vojanových Sadech pracují lidé s handicapem. Váš táta se o ně staral, řekla bych více než jako zaměstnavatel. Můžete k tomu něco říci?

Těchto zaměstnanců je celkem 5. Dva z nich jsou zde 30 let, ostatní 20 let. Pobírají invalidní důchod, a to že jsou zde, je spíš souhra osudu. Chtějí to jejich rodiny, rodiče i oni sami. Jsou zde zvyklí a troufám si říct, že svou práci i své kolegy mají moc rádi. Táta svoje zaměstnance považoval za takovou druhou rodinu. Vydával jim obědy připravené v kuchyni ministerstva financí a velmi často jim i osobně uvařil.

Jak se k takové bohumilbě činnosti dostal?

Řekl bych, že taková činnost byla dříve ve městech normální součást

úseky, které jsou na Malé Straně o v okolí Hradčan – typu Klárov, zeleň v Besední ulici apod.

Když jsme u tohoto výčtu, co nejvíce volá po tzv. revitalizaci z pohledu odborníka?

Spíše bych to terminologicky označil jako údržbu a zakládání zeleně, což znamená péči o dřeviny, travní porost a vše zelené v dlouhodobém kontextu. Okrasné stromy mají pro život podobně jako lidé vymezený určitý prostor a některé dřeviny jsou spíše krátkověké, což si lidé málo uvědomují. Např. kůlovitý javor s relativně vysokým estetickým účinkem pro stromořadí mívá kratší život, řekněme 30 let. Potom dochází k ataku dřevokazných hub a častému vykotlání. Životnost jednotlivých stromů se sice arboristickou péčí (ořezem) dá chvíli prodloužit, ale někdy je to i na úkor bezpečnosti lidí a jejich majetku. Veřejnost má občas tendenci vnímat zásahy do ostrůvků přírody ve městě jako něco nepřírozaného, co jim bere jejich jistoty. Je však nutné počítat s omezenou životností všeho živého. U některých dřevin, které dosloužily, je prostě občas nutné zasáhnout tak, aby nedošlo například k ohrožení dětí, které si v zeleni hrají.

Existuje něco, co vám činí velkou radost i v souvislosti s vývojem v čase?

Je toho celá řada, krásné na jaře jsou Vojanovy sady, s řadou kvetoucích magnolií. V létě je nádherná Valdštejnská zahrada se svými renesančními zákoutími, která má co říci veřejnosti i turistům. Co lze v čase označit za otcovo dítě, je určitě revitalizace Petřína, konkrétně jeho ovocných sadů. Mají dlouhou historii a z mého pohledu lesníka, k nim chovám speciální vazbu. Ovocné sady ve Strahovské a Seminářské zahradě se tátovi podařily, za těch 30 let co se o ně staral, převést do nové etapy života. Byly tam přestárlé rozlámané stromy, které byly postupně nahrazovány novými. Podařilo se tak udržet komplexní vzhled skutečného ovocného sadu, což je v centru hlavního města skutečné světové unikum. To je kus práce mého otce, která byla na dlouhou trať a její výsledky se dostavily postupně a těší všechny. Z Petřína mám radost a doufám, že pokračující v otcových šlépějích, uvidím tu kontinuitu rodinné práce. Je to podobně jako v lese, když se hajný stará o poleší, o které se předtím staral jeho otec.

LENKA PAVLÍKOVÁ

Zleva: Milan Smetana, Radek Jánoš, Jiří Kotlas, Jiří Malec, Pavla Veselá, Zdeněk Reichl, Jan Horák, Filip Klětvik, Jindřich Pavliš, Dana Hartmannová, Stanislava Důbková, Antonín Horáček, Jaroslav Veselý

mického prostředí sem do Vojanek, ale jako milou rodovou povinnost. Tátovi se to stalo, když měl 66 let a posledních deset let, mi říkával, že už práci omezí a bude chodit pouze na 2-3 dny v týdnu a já ho postupně zastoupím. K tomu však bohužel nedošlo. Odešel ze dne na den nešťastnou náhodou, aniž bychom si práci skutečně předali. Byl jsem tzv. hosen do vody, ale jak jsem říkal, tohle prostředí znám. Vyrůstal jsem v něm a pracoval již od dětství.

Na fakultě jste stále pedagogem?

Před skoro 20 lety jsem v Brně inicioval vzdělávací a badatelské aktivity v tropickém lesnictví a ekologii na Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy Univerzity. Mezitím jsem ale zapojil dost kolegů a vychoval následovníky, kteří novým vzdělávacím oborům dodávají novou energii.

života. Ti, kteří mohli pomoci těm, kteří neměli vzdělání či byli nějak mentálně postižení, to prostě udělali. Jak to začalo v našem případě nevím, ale domnívám se, že otce vyhledali rodiče lidí, kteří u nás pracují. Jako příklad uvedu příběh Milana Smetany, který je známou malostranskou postavičkou a již 30 let otevírá a zavírá zahradu a stará se o svého nemocného otce.

O co všechno se tedy nyní staráte? Jakou zeleň na území Prahy I máte denně v péči?

Jde zhruba o 50 hektarů zeleně. Staráme se o Petřín – tedy o Seminářskou, Strahovskou a část Lobkovicke zahrady, dělítkem je lanová dráha. Pak o Kampu, Střelecký ostrov, Vojanovy Sady a zelená prostranství, která se táhnou okolo Pražského Hradu. Dále o Valdštejnskou a Františkánskou zahradu a pak o všechny drobné zelené